Č.j. S 88/04-3950/04-ORP V Brně dne 21. června 2004

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 88/04 zahájeném dne 21. května 2004 dle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, na návrh společnosti Temposervis, a.s., se sídlem Čestlice, V Oblouku 128, PSČ 252 43, IČ: 25783998, ve věci určení dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, zda ustanovení článku 2 odst. 2, 3, a 4, článku 4 odst. 2, 5, 6, 7, 8 a 9, článku 5 odst. 3, 5, 6, 8, 9 (zejména poslední věta), 10 a 11, článku 6 odst. 2, 4 a 10, článku 7, článku 8 odst. 3, 4, 7, 11, 12, 13, článku 9, článku 10 odst. 5, článku 11 odst. 1, 2, 3, 6, 7, 11 a 12, článku 12 odst. 2 písm. d), f), g), h), i), j), článku 12 odst. 3 a 4, článku 13 odst. 4, článku 15 odst. 9, typové „Franchisové smlouvy“, kterou společnost Temposervis, a.s., se sídlem Čestlice, V Oblouku 128, PSČ 252 43, IČ: 25783998, hodlá uzavřít s nespecifikovaným počtem dalších subjektů, obsahují dohody podléhající zákazu dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, vydává toto

r o z h o d n u t í :

Určuje se, že dohody obsažené v článku 5 odstavec 11 a v článku 9 odst. 2 a 5 typové „Franchisové smlouvy“ **podléhají zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až § 6 zákona** č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 21.4.2004 návrh společnosti Temposervis, a.s., se sídlem Čestlice, V Oblouku 128, PSČ 252 43, IČ: 25783998 (dále jen „Temposervis“ nebo „Franchisor“ nebo „účastník řízení“), na určení podle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“). Předmětem návrhu byla žádost o určení, zda typová Franchisová smlouva (dále

též jen „Smlouva“), kterou společnost Temposervis bude uzavírat s Franchisanty, podléhá zákazu dohod dle § 3 až § 6 téhož zákona.

Na základě výše uvedeného návrhu bylo dnem 21.4.2004 zahájeno správní řízení č.j. S 88/04, jehož účastníkem je společnost Temposervis, ve správním řízení zastoupená místopředsedou představenstva Dr. Ing. Přemyslem Vávrou a členem představenstva Ing. Josefem Marčíkem. Na základě plné moci ze dne 24.5.2004 byl účastník řízení zastupován i Mgr. Karinou Divišovou a Ing. Ivo Vlčkem.

K návrhu na určení dle § 7 odst. 2 zákona byla přiložena výše uvedená Smlouva. Na základě žádosti Úřadu o zaslání doplňujících podkladů bylo účastníkem řízení zasláno upřesnění konkrétních ustanovení Smlouvy, která mají být předmětem určení a dále Provozní příručka pro provozovny sítě Temposervis a Informační systém Temposervis – Manuál – IS NORIS.

S ohledem na přetrvávající nejasnosti upřesnění návrhu na určení a za účelem získání informací týkajících se předmětného návrhu nařídil Úřad dopisem č.j. S 88/04-3058/04-ORP ze dne 18.5. 2004 ústní jednání s účastníkem řízení. Při ústním jednání, které se konalo dne 26.5.2004, upřesnil účastník řízení svůj návrh na určení. Předmětem určení jsou dohody obsažené v článku 2 odst. 2, 3, a 4, článek 4 odst. 2, 5, 6, 7, 8 a 9, článek 5 odst. 3, 5, 6, 8, 9 (zejména poslední věta), 10 a 11, článek 6 odst. 2, 4 a 10, článek 7, článek 8 odst. 3, 4, 7, 11, 12, 13, celý článek 9, článek 10 odst. 5, článek 11 odst. 1, 2, 3, 6, 7, 11 a 12, článek 12 odst. 2 písm. d), f), g), h), i), j), článek 12 odst. 3 a 4, článek 13 odst. 4, článek 15 odst. 9 Smlouvy. Úřad v této souvislosti uvádí, že předmětem určení byly toliko výše uvedené dohody, a to bez ohledu na jakékoliv změny či dodatky, které mohly být učiněny následně po předložení Smlouvy Úřadu, mohou být učiněny v budoucnu, nebo které nebyly Úřadu účastníkem řízení předloženy.

V souladu s ustanovením § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (správní řád), bylo účastníkovi řízení umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se ke způsobu jejich zjištění. Za tímto účelem Úřad pozval účastníka na seznámení se s podklady, které proběhlo dne 21.6.2004. Účastník řízení využil možnosti seznámit se s podkladem pro rozhodnutí, k podkladu pro rozhodnutí uvedl, že nemá připomínek a nenavrhuje doplnění podkladů.

Dne 2. června 2004 nabyl účinnosti, zákon č. 340/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů a některé další zákony. Touto novelou zákona byl zrušen institut určovacího řízení zakotvený v ustanovení § 7 odst. 2, resp. § 9 zmíněného zákona. Dle ustanovení čl. III. zákona č. 340/2004 Sb. se řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 340/2004 Sb. dokončí podle dosavadních předpisů. Vzhledem k výše uvedenému postupoval Úřad i po nabytí účinnosti této novely zákona č. 143/2001 Sb. v tomto správním řízení dle ustanovení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, v původním znění. Dále v odůvodnění tohoto rozhodnutí je používána zkratka „zákon“ pro zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, v původním znění.

Charakteristika účastníka řízení

Akciová společnost Temposervis byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 6039, dne 8.9.1999. Předmětem podnikání této

společnosti je dle výpisu z obchodního rejstříku mimo jiné zprostředkovatelská činnost v oblasti obchodu a služeb, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, opravy silničních vozidel, údržba silničních vozidel a jejich příslušenství, reklamní činnost a marketing a další. Společnost Temposervis podniká zejména v oblasti autoopravárenství a rychlé údržby automobilů. V současnosti síť Temposervis zahrnuje šest provozoven a připravuje výstavbu další provozovny. Všechny provozovny jsou v současnosti provozovány společností Temposervis a všichni jejich pracovníci jsou zaměstnanci společnosti Temposervis. Ke … (obchodní tajemství účastníka řízení) hodlá společnost Temposervis otevřít první provozovny Franchisantů v rámci franchisového řetězce. V budoucnu by síť Temposervis měla zahrnovat … (obchodní tajemství účastníka řízení) provozoven v oblasti autoopravárenství a rychlé údržby.

Franchisová smlouva

Na základě typové Franchisové smlouvy bude Franchisor poskytovat Franchisantům právo provozovat Provozovnu dle Franchisy Temposervis a užívat všechno zařízení poskytnuté za tím účelem Franchisorem. Franchisant bude zákazníkům nabízet služby rychlé údržby a oprav automobilů, tzn. výměnu určitých komponentů (brzdy, tlumiče, výfuky), a rovněž bude prodávat k tomu potřebné náhradní díly a příslušenství pro motorová vozidla. Franchisant bude prodávat sortiment zboží a služeb výslovně určený a schválený Franchisorem. Pro vybavení Provozovny použije Franchisant zařízení, layout (vnitřní vzhled/úprava/uspořádaní provozovny), design, faktury a jiné dokumenty a barevná schémata předepsaná Franchisorem. Pro poskytování služeb je Franchisant povinen zejména přísně dodržovat předpisy, kvalitativní normy a směrnice (zejména Provozní příručku a Obchodní podmínky) stanovené Franchisorem. Při poskytování služeb je Franchisant povinen využívat informační systém poskytnutý Franchisorem a Franchisant je rovněž povinen dodržovat marketingový plán a marketingovou koncepci Franchisora.

Franchisová smlouva, kterou bude společnost Temposervis uzavírat s Franchisory, je smlouvou uzavíranou na … (obchodní tajemství účastníka řízení). Smlouva obsahuje Preambuli, kde jsou stanoveny základní východiska spolupráce mezi Franchisorem a Franchisantem. Smlouva obsahuje celkem 17 článků a 4 přílohy. Článek 1 - Definice pojmů, Článek 2 - Předmět Smlouvy, Článek 3 - Povinnosti Franchisora, Článek 4 - Povinnosti Franchisanta, Článek 5 - Reklama a podpora prodeje, Článek 6 - Rozlišující znaky, Článek 7 - Dodávky součástek, Článek 8 - Informační systém, Článek 9 - Cenová politika, Článek 10 - Finanční poplatky, Článek 11 - Účetnictví, Článek 12 - Zákaz konkurence, Článek 13 - Vzdělání/výcvik, Článek 14 - Postoupení práv a převod závazků, Článek 15 - Trvání a ukončení smlouvy, Článek 16 - Rozhodné právo a řešení sporů, Článek 17 - Závěrečná ustanovení. Přílohu č. 1 tvoří Provozní příručka, Přílohu č. 2 Popis a charakteristika informačního systému Noris Temposervis, Přílohu č. 3 Závazek mlčenlivosti a zákazu konkurence a Přílohu č. 4 tvoří Plán financování Franchisanta.

Ustanovení smlouvy, jež jsou předmětem určení

Článek 2 (Předmět smlouvy) poskytuje Franchisantovi práva provozovat Provozovnu dle Franchisy Temposervis, užívat všechno zařízení poskytnuté Franchisorem, prohlašovat vůči třetím osobám, že je Franchisantem Franchisora. Odstavec 2 obsahuje časové omezení poskytnutí převáděných práv (na uvedenou dobu … (obchodní tajemství účastníka řízení). Odstavec 3 upravuje závazek Franchisanta dodržovat zásady a směrnice, které Franchisor pro Provozovnu stanovil. V odstavci 4 tohoto článku jsou zakotveny podmínky, že Franchisant

bude prodávat jen sortiment zboží a služeb určený či schválený Franchisorem a že použije pro vybavení provozovny schválené vybavení a zařízení předepsané Franchisorem. Při poskytování služeb musí Franchisant dodržovat kvalitativní normy a směrnice stanovené Franchisorem … (obchodní tajemství účastníka řízení). Franchisant je povinen při provozu Provozovny používat informační systém poskytnutý Franchisorem a dodržovat marketingový plán a koncepci Franchisora.

V Článku 4 (Povinnosti Franchisanta) je obsažen výčet povinností na straně Franchisanta. Odstavec 2 stanovuje povinnost být v provozovně po celou otvírací dobu, popř. být nahrazen odpovědným pracovníkem. Odstavec 5 obsahuje závazek Franchisanta užívat Franchisu a dbát příslušné zásady a směrnice, stanovuje požadavky na čistotu provozovny a okolí a požadavky na kvalitu poskytovaných služeb v souladu se směrnicemi, praktikami a postupy stanovenými Franchisorem. Dále tento odstavec obsahuje povinnost nabízet a prodávat služby a zboží určené Franchisorem či Franchisorem výslovně schválené. Franchisant je rovněž povinen vybavit Provozovnu zařízením a reklamou jakéhokoliv druhu odpovídající směrnicím Franchisanta. Rovněž je zde upravena otvírací doba, která by měla být v celé síti stejná. Odstavec 5 také stanovuje odpovědnost Franchisanta za chování zaměstnanců k zákazníkům, povinnost Franchisanta dodržovat veškeré zákony a ostatní předpisy českého práva a povinnost Franchisanta informovat Franchisora o všech úředních rozhodnutích, která se nějakým způsobem týkají provozu Provozovny.

Odstavec 6 Článku 4 umožňuje Franchisorovi zasáhnout v případě, že Franchisant nebude řádně plnit své povinnosti a … (obchodní tajemství účastníka řízení). Odstavec 7 upravuje povinnost Franchisanta přizpůsobovat se vývoji systému Temposervis včetně zařízení, reklamního značení, vnitřního vybavení a umožňuje Franchisorovi nebo jím pověřené osobě kontrolovat Provozovnu, zda odpovídá stanoveným zásadám a směrnicím. V odstavci 8 se Franchisant zavazuje, že bude mít sídlo firmy na stejném místě jako Provozovna a toto sídlo podnikání neměnit, Provozovnu financovat pouze z vlastních prostředků nebo pomocí bankovních úvěrů a provozovat způsobem, aby nebylo poškozováno jméno Franchisora. Rovněž se zavazuje neuzavřít ohledně Provozovny poměr majetkový či jiný (správa majetkové účasti, podílnictví, poměr zakládající tiché společenství) a neuvádět ve svém firemním názvu zcela ani zčásti název Franchisora nebo slova či slovní spojení chráněná průmyslovými právy Franchisora. Odstavec 9 stanovuje, že při podpisu Smlouvy je Franchisant povinen předložit plán financování, kde bude uveden … (obchodní tajemství účastníka řízení).

Článek 5 (Reklama a podpora prodeje) upravuje realizaci a hrazení reklamy a reklamních akcí. Odstavec 3 upravuje závazek Franchisanta realizovat reklamní akce a účastnit se na reklamních akcích, o nichž Franchisor rozhodl. Pro reklamu a reklamní akce a podporu prodeje smí Franchisant dle odstavce 5 tohoto článku používat jen Franchisorem schválené reklamní předměty a prostředky. Odstavec 6 upravuje povinnost hradit Franchisorovi příspěvek na reklamu. Odstavec 8 upravuje provádění lokálních/regionálních reklamních akcí a závazek Franchisanta věnovat na tento účel částku ve výši … (obchodní tajemství účastníka řízení). Dle odstavce 9 předá Franchisant Franchisorovi kopie faktur a platebních dokladů prokazujících povahu realizovaných operací a výši nákladů na lokální marketing. Odstavec 11 upravuje slevu … (obchodní tajemství účastníka řízení) v případě, že Franchisant bude dodržovat ceny doporučené Franchisorem.

Článek 7 (Dodávky součástek) obsahuje povinnost Franchisanta používat k provozu Provozovny Zboží a Součástky jen od Franchisora, případně od dodavatelů jmenovaných

Franchisorem. Dále se Franchisor zavazuje zprostředkovat Franchisantovi uzavření smluv s dodavateli a vyvíjet snahu, aby podmínky těchto smluv byly co nejvýhodnější. Ve výjimečných případech může Franchisant odebrat Zboží či Součástky od jiného než určeného dodavatele popř. od Franchisora … (obchodní tajemství účastníka řízení)

Článek 8 (Informační systém) obsahuje práva a povinnosti Franchisora a Franchisanta v souvislosti s informačním systémem. … (obchodní tajemství účastníka řízení). Franchisant se zavazuje používat tento systém k provozu Provozovny a hradit Franchisorovi poplatek (příspěvek na údržbu informačního systému).

V Článku 9 (Cenová politika) se stanoví, že Franchisant není omezen ve stanovení svých prodejních cen. Dále má Franchisant akceptovat, že přiměřená úroveň cen je důležitá pro budování dobrého jména, jednotného profilu všech provozoven a podílí se i na profitu všech provozoven v Systému Franchisy Temposervis. … (obchodní tajemství účastníka řízení) a Franchisant se zavazuje nepřekračovat maximální ceny sdělené mu Franchisorem pro jednotlivé Služby a Zboží. Odstavec V stanovuje, že doporučené ceny jsou pro Franchisanta nezávazné, při jejich dodržování však bude Franchisor poskytovat Franchisantům slevu na … (obchodní tajemství účastníka řízení) poplatku. Dle ustanovení čl. 9 odst. 5 bude Franchisor poskytovat Franchisantovi při dodržování doporučených cen slevu z … (obchodní tajemství účastníka řízení) poplatku dle ustanovení čl. 5 odst 11.

Článek 10 (Finanční poplatky) upravuje v odstavci 5 závazek Franchisanta zasílat Franchisorovi prostřednictvím informačního systému denně data, … (obchodní tajemství účastníka řízení).

Článek 11 (Účetnictví) obsahuje závazky Franchisanta předkládat Franchisorovi zprávu o výsledcích hospodaření, o hodnotě provedených Služeb a prodaných Součástek a Zboží, poskytnout Franchisorovi kopii rozvahy a výsledovky. Dále může Franchisor či jím pověřená osoba provést ověření účetních knih, realizovat inventuru Součástek, kontrolu používání informačního systému a kontrolovat kvalitu poskytovaných služeb. Tento článek rovněž obsahuje závazek nevykonávat žádnou činnost a prodej Zboží či Součástek bez řádné fakturace a obsahuje i náležitosti faktury.

V Článku 12 (Zákaz konkurence) jsou upraveny závazky Franchisanta týkající se jiných aktivit, které nesouvisí s provozem Provozovny nebo jsou ve vztahu k ní konkurenční. Zejména se jedná o závazek Franchisanta nespojovat prostory Provozovny s postupy a značkami neslučitelnými se závazkem Franchisanta, nepřipustit v Provozovně reklamu třetích osob bez předchozího písemného souhlasu, nepůjčovat ani nepronajímat materiální vybavení, neangažovat se v aktivitách, které by vedly k jednání v rozporu se zájmy Franchisora nebo k zanedbávání povinnosti v rámci Franchisy, informovat Franchisora o záměru Franchisanta o jakémkoliv poskytnutí práva k obchodnímu majetku, právo pronájmu, k akciím nebo obchodního podílu. Odstavec 3 obsahuje závazek Franchisanta neangažovat se jako poradce v oblasti podnikání, které by mohlo konkurovat poskytovaným službám, … (obchodní tajemství účastníka řízení).

Článek 13 (Vzdělání/výcvik) obsahuje v odstavci 4 možnost a povinnost Franchisora poskytnout v případě neúspěšného provozu či při zjištěných nedostatcích Franchisantovi přímé poradenství a osobní praktické zaškolení za účelem zlepšení chodu provozovny a povinnosti Franchisanta s tím spojené (zejména … (obchodní tajemství účastníka řízení).

Článek 15 (Trvání a ukončení smlouvy) v odstavci 9 upravuje povinnost Franchisanta v případě ukončení Smlouvy, konkrétně … (obchodní tajemství účastníka řízení)

Vymezení relevantního trhu

Trh je obecně místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona je pak relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Z hlediska času se relevantní trh zkoumá pouze v případě, když v konkrétním okamžiku nebo období jsou soutěžní podmínky výrazně odlišné než v jiných obdobích.

Pro účely vymezení trhu z hlediska výrobkového vycházel Úřad z následujících skutečností:

Na základě Smlouvy získá Franchisant právo provozovat Provozovnu dle Franchisy Temposervis při poskytování služeb rychlé údržby osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel a služeb rychlé a účinné výměny výfuků, tlumičů pérování, brzdových systémů, pneumatik, výměny oleje a souvisejících služeb údržby a oprav automobilů a prodeje náhradních dílů.

Provozovny sítě Temposervis nabízí výměnu a prodej některých náhradních dílů pro většinu značek výrobců vozidel. Příslušné náhradní díly nezbytné pro výměnu či údržbu je možné v Provozovnách zakoupit. V daném případě se jedná zejména o brzdové komponenty, výfuky, tlumiče pérování, pneumatiky, oleje, stěrače, svíčky, řemeny, akumulátory, provozní kapaliny, aditiva atd.

Dle § 2 odst. 1 písm. p) vyhlášky č. 31/2003 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel (dále jen „vyhláška č. 31/2003“) se náhradními díly rozumí výrobky, které se montují do motorového vozidla nebo se na něj připevňují, přičemž nahrazují některý z dílů tohoto motorového vozidla; náhradními díly jsou i výrobky k provozu tohoto motorového vozidla nezbytné, jako například maziva, s výjimkou paliv. Pojem originální náhradní díly je vysvětlen v ustanovení § 2 odst. 1 písmeno q) této vyhlášky – jedná se o náhradní díly stejné kvality jako díly použité či používané pro montáž nového motorového vozidla a vyrobené či vyráběné podle specifikací a výrobních požadavků stanovených výrobcem motorového vozidla pro výrobu dílů nebo náhradních dílů daného motorového vozidla. Originálními náhradními díly se rozumí i náhradní díly, které jsou vyráběny na stejném výrobním zařízení jako tyto díly. Dalším pojmem upraveným vyhláškou jsou tzv. kvalitativně rovnocenné náhradní díly, jimiž se rozumí náhradní díly vyráběné jakýmkoliv soutěžitelem, který je kdykoliv schopen vydat osvědčení, že tyto díly dosahují kvality dílů použitých či používaných při montáži nových motorových vozidel.

S ohledem na vyjádření účastníka řízení a informace poskytnutých Svazem autoopraven České republiky (dále jen „SAČR“) poskytuje obdobné služby jako účastník řízení několik skupin subjektů. Jsou to zejména tzv. značkové/autorizované autoservisy, smluvní partneři výrobců či dovozců automobilů. Řádově se jedná cca o více než 1000 poskytovatelů. Dále jsou to autoservisy zapojené do smluvních konceptů výrobců či dodavatelů náhradních dílů např. Elit CZ, spol. s r.o. (pod názvem Elit Partner), Auto Štangl

a.s. (Autorizované servisy Auto Štangl), SPEI SERVIS, spol s.r.o. (SPEI SERVIS), Barum Continental spol. s r.o. (Barum ABC), LUCAS AUTOBRZDY, s.r.o. (Rychloservis Lucas). Těchto subjektů je rovněž cca 1000. Nejpočetnější skupinou poskytující obdobné služby jsou tzv. nezávislé autoservisy (provozovny, které nespadají pod výše uvedené kategorie), kterých je cca 6000 až 7000.

Pojem servisních prací není vyhláškou definován. Obecně je možné tuto oblast vymezit jako poskytování opravárenských a údržbářských služeb na vozidlech, tzn. zejména oprav, inspekčních kontrol a dalších služeb nabízených opravcem, které jsou poskytovány v rámci záruční doby, v pravidelných servisních intervalech či příležitostně. Při poskytování servisních prací v rámci záruky je třeba, aby servis disponoval speciálním nářadím, diagnostickým zařízením, popř. speciálními přípravky pro danou operaci, vyškoleným personálem s technickými znalostmi týkajícími se vozidel určité značky. Úřad přitom nevylučuje, že v rámci obecného trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb je možné vymezit i další subtrhy, např. trh jednoduchých oprav a údržbářských služeb pro motorová vozidla (výměna autobaterií, výfuků, tlumičů pérování, brzdových komponentů.)[1].

Úřad dále uvádí, že samotná vyhláška č. 31/2003 v ustanovení § 3 předvídá existenci relevantního trhu prodeje nových motorových vozidel, relevantního trhu prodeje náhradních dílů a relevantního trhu poskytování opravárenských a údržbářských služeb.

S ohledem na výše uvedené vymezil Úřad **z hlediska věcného relevantní trhy** jako **trh dodávek náhradních dílů pro osobní motorová vozidla a lehká užitková vozidla** a **trh poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro osobní motorová vozidla a lehká užitková vozidla.**

Geografický relevantní trh zahrnuje oblast, ve které jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedních území. V průběhu řízení nebylo zjištěno, že by v podmínkách pro poskytování výše uvedených služeb a prodeje výše uvedeného zboží existovaly na některém území České republiky zásadní odlišnosti.

Z hlediska geografického je relevantním trhem celé území České republiky, neboť podmínky pro poskytování opravárenských a údržbářských služeb a prodeje náhradních dílů pro motorová vozidla jsou na celém území dostatečně homogenní.

Z hlediska časového jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami v průběhu celého roku.

S ohledem na informace a vyjádření účastníka řízení o hodnotě poskytnutých servisních prací a o hodnotě náhradních dílů prodaných v síti Temposervis a na základě údajů od jiných soutěžitelů a od Sdružení autoopraven České republiky má Úřad za to, že podíl účastníka řízení na výše vymezených relevantních trzích nepřesahuje v současnosti 1 %.

Posouzení dohod z hlediska zákona

Podle § 3 odst. 1 zákona jsou zakázané a neplatné dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud

[1] *Viz Rozhodnutí Evropské Komise ze dne 2.10.2002 ve věci CVC/Kwik-Fit, nebo Rozhodnutí Evropské komise ze dne 31.5.1999 ve věci Ford/Kwik-Fit*

Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku. Zakázanými ve smyslu § 3 odst. 1 zákona jsou především dohody výslovně uvedené v § 3 odst. 2 písm. a) – f) zákona, jako např. dohody o cenách, rozdělení trhu, atd. (výčet těchto zakázaných dohod je však pouze demonstrativní).

Dle § 5 odst. 2 zákona jsou pak dohody soutěžitelů, kteří působí na různých úrovních trhu zboží, vertikálními dohodami. V § 6 odst. 1 zákon stanoví, že zákaz dohod podle § 3 odst. 1 se nevztahuje na vertikální dohodu, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10%, nestanoví-li Úřad vyhláškou tento podíl vyšší. U vertikálních dohod, u nichž podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřevyšuje tuto hranici, není jejich dopad na hospodářskou soutěž významný, a proto jsou ze zákazu dohod narušujících soutěž vyňaty (tzv. dohody *de minimis*).

Vynětí však nelze uplatnit v případech stanovených v § 6 odst. 2 zákona písm. b) a c), tedy na vertikální dohody o přímém nebo nepřímém určení cen kupujícímu pro další prodej zboží nebo o poskytnutí kupujícímu pro tento další prodej úplné ochrany na vymezeném trhu. Dále nelze podle § 6 odst. 2 písm. c) vynětí ze zákazu dohod uplatnit na jednotlivé dohody, které jsou součástí souboru dohod ohledně stejného, srovnatelného nebo zaměnitelného zboží, pokud 1. společný podíl účastníků dohod tvořících soubor, u nichž se alespoň na jedné straně účastní stejný soutěžitel, na relevantním trhu, přesahuje procentní hranice stanovené v odstavci 1 (tedy 10 %), nebo 2. souborem vertikálních nebo smíšených dohod je přístup na relevantní trh soutěžitelům, kteří nejsou účastníky těchto dohod tvořících soubor, omezen a hospodářská soutěž na tomto trhu je podstatně narušena kumulativním účinkem paralelních sítí podobných vertikálních nebo smíšených dohod uzavřených pro distribuce stejného, srovnatelného nebo zaměnitelného zboží.

Vyhláškou č. 31/2001 přijal Úřad blokovou výjimku pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel. Účelem této vyhlášky je zlepšení fungování distribučních systémů při prodeji nových osobních automobilů. Vyhláška umožňuje podnikatelským subjektům zaměřit se jen na jednu ze dvou dříve spojených činností, prodej a opravy motorových vozidel. Vyhláška č. 31/2001 se týká rovněž podmínek prodeje náhradních dílů pro motorová vozidla a poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla.

Franchisa je obecně definována jako soubor práv průmyslového a duševního vlastnictví, vztahující se na ochranné známky, obchodní jména, názvy obchodů, užitné vzory, průmyslové vzory, know-how a patenty, které mají být využívány při prodeji zboží nebo poskytování služeb konečným uživatelům. Od ostatních distribučních ujednání se odlišuje závazkem nabyvatele franchisy platit poplatky za užívací právo k franchise. Dalším pravidelným znakem je společné označení nebo název obchodu (provozovny) a jednotná prezentace prodejních prostor s tím, že nabyvatel franchisy je jasně označen jako nezávislý podnik. Zprostředkované know-how je souborem informací vyplývajících z praxe a testování vlastníka franchisy, který je pro systém distribuce podstatný a identifikovatelný. Dalším znakem franchisy je průběžné poskytování obchodní a technické pomoci nabyvateli franchisy jejím poskytovatelem – například poskytování pravidelných školení, pomoc při propagaci a při analýzách trhu nebo povinnost Franchisora.

Franchisové smlouvy obsahují licence na práva k duševnímu vlastnictví, které se vztahují zejména na obchodní známky nebo značky a know-how pro využívání a distribuci zboží nebo služeb. Kromě licence na práva duševního vlastnictví poskytuje poskytovatel

franchisy obvykle nabyvateli franchisy v průběhu trvání smlouvy obchodní a technickou pomoc. Licence a pomoc jsou nedílnou součástí obchodní metody poskytované v rámci franchisy. Poskytovateli franchisy obvykle její nabyvatel platí franchisový poplatek za využití určité obchodní metody. Kromě ustanovení o poskytnutí obchodní metody franchisové dohody obvykle obsahují kombinaci různých vertikálních omezení souvisejících s výrobkem či službami, které jsou distribuovány, obvykle se jedná o selektivní distribuci a/nebo výhradní distribuci, případě jejich méně restriktivní podoby. Franchisové dohody obsahují určitá vertikální omezení, související s poskytovaným zbožím či službami. Může se jednat o selektivní distribuci, výhradní distribuci apod. Z rozhodovací praxe Evropské komise a Evropského soudního dvora a z obsahu výše uvedených Pokynů pro užívání vertikálních omezení vyplývá, že na vertikální omezení nákupu, prodeje a dalšího prodeje zboží v rámci franchisových dohod (např. zákaz soutěžit, výhradní či selektivní distribuce) se použije nařízení o blokových výjimkách, pokud není překročena 30% prahová hodnota podílu na trhu v případě poskytovatele franchisy nebo jím určeného dodavatele. Uvedená pravidla související se zmíněnými omezeními je možné vztáhnout i na franchisové dohody, avšak s určitou výhradou.

Některá omezení, která s sebou franchisové dohody přinášejí, se mohou jevit jako nezbytná k zachování jednotné identity a pověsti sítě. Poskytovatel franchisy musí mít jistotu, že převedené know-how nezíská konkurenční soutěžitel. Pro zajištění jednotnosti a pověsti sítě je rovněž nezbytné, aby poskytovatel franchisy měl dostatečnou kontrolu nad jednotlivými provozovnami, tak aby mohl chránit kvalitu služeb, svou obchodní pověst a obchodní image celé sítě. Z rozhodnutí Evropského soudního dvora[2] vyplývá, že ustanovení franchisových dohod na distribuci zboží, která jsou nezbytná pro fungování franchisového systému, nepředstavují omezení podle čl. 85 (resp. 81) odst. 1 Smlouvy o ES. To platí o ustanoveních chránících know-how a pomoc poskytovanou franchisorem před využíváním ze strany jeho konkurentů a rovněž pro ustanovení umožňující chránit identitu a pověst sítě, která je identifikovatelná jménem či značkou poskytovatele franchisy.

Typická franchisová ustanovení smluv omezují nabyvatele franchisy v jeho svobodném chování v soutěži na trhu, zároveň je třeba říci, že tato ustanovení jsou zároveň i prosoutěžní, neboť franchisa pomůže poskytovateli franchisy vybudovat jednotnou síť pro distribuci jeho výrobků, aniž by musel příliš investovat. Na druhé straně nabyvateli franchisy franchisová síť umožní rychle a levně vstoupit na trh, přičemž může využívat již zavedené obchodní metody aniž by ztratil nezávislost.

V posuzované Smlouvě se jedná o závazky jednotného vzhledu interiéru i exteriéru Provozoven, poskytování zboží a služeb určených nebo schválených Franchisorem, závazek nekonkurovat, závazek nákupu zboží od Franchisora nebo od Franchisorem určených dodavatelů, stanovení marketingové politiky sítě, stanovení postupu a směrnic nezbytných pro prodej zboží a poskytování služeb, možnost kontroly účetních dokladů Franchisanta, poskytnutí pomoci při neúspěšném vedení provozovny, povinnost užívat informační systém, možnost prověření hospodaření Franchisanta, závazek Franchisanta mít sídlo v místě provozovny, nepronajímat zařízení určené k provozovně, předem informovat Franchisora o záměru poskytnutí práva k obchodnímu majetku, k akciím nebo obchodnímu podílu Franchisanta, závazek Franchisanta, že se nebude přímo nebo nepřímo angažovat v oblasti, která by mohla konkurovat poskytovaným službám a další.

---

[2] *Rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 28. ledna 1986 ve věci Pronuptia de Paris GmbH v Pronuptia de Paris Irmgard Schillgallis*

S ohledem na výše uvedené je však třeba tyto závazky a povinnosti Franchisanta hodnotit jako doprovodná omezení související s převodem know-how Franchisora a jejich účelem je zajištění ochrany duševního vlastnictví a jednotné identity a pověsti franchisové sítě. Míra omezení nabyvatele franchisy nejde v daném případě nad rámec oprávněných požadavků na zachování jednoty a pověsti franchisové sítě. Z tohoto pohledu nepodléhají tato ustanovení zákazu dohod podle § 3 až 6 zákona.

Dohody obsažené v čl. 5 odst. 11 v čl. 9 odst. 2 a 5 se týkají cenové politiky a obsahují možnost Franchisanta získat slevu na pravidelném … (obchodní tajemství účastníka řízení)poplatku hrazeném Franchisorovi v případě, že bude dodržovat Franchisorem stanovené doporučené ceny. Článek 5 odst. 11 stanoví, že „ … (obchodní tajemství účastníka řízení)“.

Článek 9 upravuje cenovou politiku. Odstavec 1 stanoví, že Franchisant není Franchisorem omezen ve stanovení svých prodejních cen. Dle odstavce 2 je Franchisor povinen Franchisantovi v pravidelných intervalech dodávat přehled doporučených cen a maximálních cen Zboží a Služeb. Z odstavce 4 tohoto článku vyplývá závazek nepřekračovat maximální ceny stanovené Franchisorem pro jednotlivé Služby a Zboží. Odstavec 2 článku 9 obsahuje akceptaci ze strany Franchisanta, že přiměřená úroveň cen je základním předpokladem pro budování dobrého jména, jistoty zákazníka, jednotného profilu všech provozoven. Odstavec 5 článku 9 stanoví, že doporučené ceny jsou pro Franchisanta nezávazné. Dále je v tomto odstavci stanoveno, že doporučené ceny mají jednotící charakter, přináší zákazníkům jistotu a … (obchodní tajemství účastníka řízení).

Výše … (obchodní tajemství účastníka řízení) poplatku se liší podle doby – … (obchodní tajemství účastníka řízení).

Problematikou cenových doporučení se zabýval rovněž Evropský soudní dvůr ve věci Pronuptia[3]. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že případná cenová doporučení franchisora netvoří omezení soutěže, pokud se nejedná o jednání ve shodě mezi franchisorem a franchisanty nebo mezi franchisanty o těchto cenách. Z rozhodnutí Evropské komise[4] týkajících se franchisových dohod vyplývá, že nic nebrání poskytovateli franchisy stanovovat doporučené prodejní ceny zboží či služeb popř. závazek nepřekračovat maximální prodejní ceny.

Za splnění určitých podmínek tedy není stanovení maximálních a doporučených cen ve vertikálních dohodách zakázáno. Podle vyhlášky č. 31/2003 je dle § 4 odst. 1 písm a) nesmí být prodejce nebo opravce omezen v určování cen zboží pro jeho další prodej. Tím není dotčena možnost dodavatele stanovit nejvyšší prodejní ceny nebo určit doporučené prodejní ceny. Poskytování slevy z … (obchodní tajemství účastníka řízení) poplatku v případě, že Franchisant bude dodržovat stanovené doporučené prodejní ceny zboží a služeb, je však třeba považovat za nepřímé určování cen, které je dle ustanovení § 6 odst. 2 písm. b) zákona zakázáno. Článek 5 odst. 11 Franchisové smlouvy stanoví, že při provozování společné marketingové politiky, tj. kdy Franchisant uplatňuje ceny doporučené Franchisorem cit: … (obchodní tajemství účastníka řízení), bude Franchisantovi snížen pravidelný měsíční poplatek o … (obchodní tajemství účastníka řízení). Účastník řízení k této problematice

[3] *Rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 28. ledna 1986 ve věci Pronuptia de Paris GmbH v Pronuptia de Paris Irmgard Schillgallis*

[4] *např. Rozhodnutí Komise ze dne 2. prosince 1988 ve věci Charles Jourdan, Rozhodnutí Komise ze dne 14. listopadu 1988 ve věci ServiceMaster, Rozhodnutí Komise ze dne 13. července 1987 ve věci Computerland, Rozhodnutí Komise ze dne 17 prosince 1986 ve Věci Pronuptia.*

uvádí, že důvodem poskytování slevy při dodržování doporučených prodejních cen zboží a služeb je motivace Franchisanta držet se co nejvíce firemní cenové politiky, která je … (obchodní tajemství účastníka řízení). Účastník řízení rovněž uvedl, že pokud Franchisant přistoupí na doporučené ceny, jejich dodržování bude pro něj výhodné s ohledem na slevu na …(obchodní tajemství účastníka řízení) poplatku.

V případě, kdy je Franchisant motivován dodržovat doporučené ceny, může být ohroženo fungování soutěže v rámci značky (intra-brand). V důsledku toho není na koncového spotřebitele přenášen pozitivní efekt, který hospodářská soutěž přináší, tj. poskytování levnějších či kvalitnějších služeb. S ohledem na vyjádření účastníka řízení k této problematice (viz výše) a ze znění odstavce 2 článku 9 předložené Franchisové smlouvy, kde se uvádí, že přiměřená úroveň cen se podílí na pověsti a následně i na profitu všech provozoven podnikajících v Systému Franchisy Temposervis, lze mít za to, že dosažení jednotné firemní cenové politiky je cílem Franchisora a Franchisanti bude podléhat motivačnímu tlaku na dodržování doporučených cen ve snaze zajistit si slevu na pravidelném měsíčním poplatku a nikoliv soutěžnímu tlaku na poskytování levnějších služeb pro zákazníky. S ohledem na to, že se jedná o dohodu o nepřímém určení ceny, která je považována za dohodu s tzv. tvrdým jádrem (hard-core), na niž není možno aplikovat vynětí ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 a § 6 zákona, a která není způsobilá splnit podmínky vyhlášky č. 31/2003, shledává tedy Úřad v ustanoveních článku 5 odstavec 11 a článku 9 odstavec 2 a 5 dohodu narušujících soutěž.

Závěr

S ohledem na výše uvedené Úřad dospěl k závěru, že dohody obsažené v článku 5 odstavec 11 a v článku 9 odst. 2 a 5 typové „Franchisové smlouvy“ podléhají zákazu dle § 3 odst. 1 zákona č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastníck řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Rozhodnutí obdrží

Mgr. Karina Divišová
Na Pankráci 1658
140 00 Praha 4

Ing. Ivo Vlček
Zahradníčkova 14
150 00 Praha 5